Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

5 päivänä heinäkuuta 2012*

Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa — Maksukyvyttömyysmenettelyt — Asetus (EY) N:o 1346/2000 — 5 artiklan 1 kohta — Ajallinen soveltamisala — Euroopan unionin ulkopuolisessa valtiossa nostettu esineoikeutta koskeva kanne — Toisessa jäsenvaltiossa aloitettu velalliseen kohdistuva maksukyvyttömyysmenettely — Ensimmäisestä valtiosta on tullut Euroopan unionin jäsenvaltio — Sovellettavuus

Asiassa C-527/10,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Legfelsőbb Bíróság (Unkari) on esittänyt 26.10.2010 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 15.11.2010, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

**ERSTE Bank Hungary Nyrt**

vastaan

**Magyar Állam,**

**BCL Trading GmbH** ja

**ERSTE Befektetési Zrt,**

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Tizzano (esittelevä tuomari) sekä tuomarit M. Ilešič, E. Levits, J.-J. Kasel ja M. Berger,

julkisasiamies: J. Mazák,

kirjaaja: hallintovirkamies C. Strömholm,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 27.10.2011 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— ERSTE Bank Hungary Nyrt, edustajinaan ügyvéd T. Éless ja ügyvéd L. Molnár,

— Bárándy és Társai Ügyvédi Iroda, edustajanaan ügyvéd D. Bojkó,

— Komerční Banka as, edustajinaan ügyvéd P. Lakatos, ügyvéd I. Sólyom, ügyvéd A. Ungár, ügyvéd P. Köves ja ügyvéd B. Fazakas,

* Oikeudenkäyntikieli: unkari.

— Unkarin hallitus, asiamiehinään M. Z. Fehér, K. Szíjjártó ja K. Veres,

— Espanjan hallitus, asiamiehenään S. Centeno Huerta,

— Euroopan komissio, asiamiehinään A. Sipos ja M. Wilderspin,

kuultuaan julkisasiamiehen 26.1.2012 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

**tuomion**

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee maksukyvyttömyysmenettelyistä 29.5.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1346/2000 (EYVL L 160, s. 1; jäljempänä asetus) 5 artiklan 1 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty maksukyvyttömyysmenettelyssä, joka koskee Itävallan oikeuden mukaan perustettua BCL Trading GmbH (jäljempänä BCL Trading) -nimistä yhtiötä.

## Asiaa koskevat oikeussäännöt

*Unionin oikeus*

3 Tšekin tasavallan, Viron tasavallan, Kyproksen tasavallan, Latvian tasavallan, Liettuan tasavallan, Unkarin tasavallan, Maltan tasavallan, Puolan tasavallan, Slovenian tasavallan ja Slovakian tasavallan liittymisehdoista Euroopan unioniin ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu, tehdyn asiakirjan (EUVL 2003, L 236, s. 33; jäljempänä liittymisasiakirja) 2 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Alkuperäisten sopimusten määräykset sekä toimielinten ja Euroopan keskuspankin ennen liittymistä antamien säädösten säännökset ja määräykset sitovat uusia jäsenvaltioita liittymispäivästä alkaen, ja niitä sovelletaan näissä valtioissa kyseisissä sopimuksissa ja tässä asiakirjassa määrätyin edellytyksin.”

4 Asetuksen johdanto-osan 6, 11 ja 23–25 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(6) Tässä asetuksessa olisi suhteellisuusperiaatteen mukaisesti rajoituttava säätämään toimivallasta aloittaa maksukyvyttömyysmenettely ja tehdä päätöksiä, jotka johtuvat välittömästi maksukyvyttömyysmenettelystä ja jotka liittyvät siihen läheisesti. Lisäksi tässä asetuksessa olisi säädettävä niin ikään mainitun periaatteen mukaisesti kyseisten päätösten tunnustamisesta ja sovellettavasta laista.

– –

(11) Tässä asetuksessa tunnustetaan se, että koska eri jäsenvaltioiden aineellisen oikeuden säännökset poikkeavat merkittävästi toisistaan, ei ole käytännöllistä ottaa käyttöön koko yhteisön alueella soveltamisalaltaan yleistä maksukyvyttömyysmenettelyä. Menettelyn aloittavan valtion lain poikkeukseton soveltaminen johtaisi näin ollen usein vaikeuksiin. Tämä koskee esimerkiksi vakuuksia koskevaa lainsäädäntöä, joka on hyvin erilainen yhteisön eri maissa. – – Tässä asetuksessa tämä olisi pyrittävä ottamaan kahdella tavoin huomioon; yhtäältä tässä asetuksessa olisi säädettävä sovellettavaa lainsäädäntöä koskevista erityissäännöistä erityisen merkityksellisten oikeuksien ja oikeussuhteiden osalta (esimerkiksi esineoikeus ja työsopimukset), toisaalta vaikutuksiltaan yleisen päämenettelyn rinnalla olisi sallittava myös kansalliset menettelyt, jotka koskevat ainoastaan menettelyn aloittavassa valtiossa olevaa omaisuutta.

– –

(23) Tässä asetuksessa olisi määritettävä sen piiriin kuuluviin kysymyksiin yhtenäiset lainvalintasäännöt, jotka niiden soveltamisalalla korvaavat yksittäisten valtioiden kansainvälisen yksityisoikeuden säännökset. Jollei toisin säädetä, sovellettaisiin menettelyn aloittaneen jäsenvaltion lakia (lex concursus). Tätä lainvalintasääntöä olisi sovellettava sekä päämenettelyissä että paikallisissa menettelyissä. Menettelyn aloitusvaltion konkurssilain mukaan määräytyvät kaikki maksukyvyttömyysmenettelyn oikeusvaikutukset, sekä prosessuaaliset että materiaaliset, asianomaisiin henkilöihin ja oikeussuhteisiin. Sen mukaan määräytyvät kaikki maksukyvyttömyysmenettelyn aloitusta, kulkua ja päättämistä koskevat edellytykset.

(24) Se, että maksukyvyttömyysmenettely, johon sovelletaan pääsääntöisesti menettelyn aloitusvaltion lakia, tunnustetaan ilman eri toimenpiteitä, saattaa olla ristiriidassa niiden sääntöjen kanssa, joiden mukaisesti oikeustoimia toteutetaan muissa jäsenvaltioissa. Perustellun luottamuksen ja oikeustoimien varmuuden turvaamiseksi muissa kuin menettelyn aloitusvaltiossa olisi säädettävä useita poikkeuksia pääsäännöstä.

(25) Menettelyn aloitusvaltion laista on erityistä tarvetta poiketa esineoikeuksien osalta, sillä nämä oikeudet ovat erittäin merkittäviä luotonannossa. Esineoikeuksien perustamisen, pätevyyden ja ulottuvuuden on tavanomaisesti määräydyttävä esineoikeuden kohteen sijaintivaltion lain mukaan eikä maksukyvyttömyysmenettelyn aloittaminen saa vaikuttaa niihin. Esineoikeuden haltijan olisi siten voitava vedota oikeuteensa erottaa esineoikeuden kohde velallisen omaisuudesta tai saada vakuutensa osalta erillisselvitys. Jos omaisuuteen kohdistuu esineoikeuksia sen jäsenvaltion lain nojalla, jossa omaisuus sijaitsee, mutta päämenettely toteutetaan toisessa jäsenvaltiossa, päämenettelyn selvittäjän olisi voitava hakea sekundäärimenettelyn aloittamista sen jäsenvaltion tuomioistuimessa, jossa esineoikeudet syntyvät, jos velallisella on siellä toimipaikka. Jos sekundäärimenettelyä ei aloiteta, esineoikeuksien piiriin kuuluvan omaisuuden myynnistä syntyvä ylijäämä on maksettava päämenettelyn selvittäjälle.”

5 Asetuksen 3 artiklassa, joka koskee kansainvälistä toimivaltaa, säädetään seuraavaa:

”1. Sen jäsenvaltion tuomioistuin, jossa velallisella on pääintressien keskus, on toimivaltainen aloittamaan maksukyvyttömyysmenettelyn. Yhteisön ja muun oikeushenkilön pääintressien keskuksen katsotaan sijaitsevan siinä valtiossa, jossa oikeushenkilöllä on sääntömääräinen kotipaikka, jollei muuta näytetä.

2. Jos velallisen pääintressien keskus sijaitsee jäsenvaltiossa, muun jäsenvaltion tuomioistuin on toimivaltainen aloittamaan maksukyvyttömyysmenettelyn vain, jos velallisella on toimipaikka tässä jäsenvaltiossa. Tällaisen menettelyn vaikutukset rajoittuvat viimeksi mainitussa jäsenvaltiossa sijaitsevaan velallisen omaisuuteen.

3. Jos maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu 1 kohdan nojalla, myöhemmin 2 kohdan nojalla aloitettava menettely on sekundäärimenettely. Tällaisen menettelyn on oltava likvidaatiomenettely.

– –”

6 Asetuksen 4 artiklassa, joka koskee sovellettavaa lakia, säädetään seuraavaa:

”1. Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, maksukyvyttömyysmenettelyyn ja sen vaikutuksiin sovelletaan sen jäsenvaltion lakia, jossa menettely on alkanut, jäljempänä ’menettelyn aloitusvaltio’.

2. Menettelyn aloittamisen edellytykset, menettelyn kulku sekä menettelyn päättäminen määräytyvät menettelyn aloitusvaltion lain mukaan. Sen mukaan määräytyy erityisesti:

– –

b) maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluva omaisuus sekä sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen saa maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen;

– –

f) maksukyvyttömyysmenettelyn vaikutukset saatavien erillisperintään, lukuun ottamatta vireillä olevia oikeudenkäyntejä;

g) mille saataville voidaan vaatia maksua velallisen omaisuudesta sekä maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema;

h) saatavien ilmoittaminen, todistaminen ja hyväksyminen;

i) omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakaminen, maksunsaantijärjestys sekä niiden velkojien oikeudet, jotka ovat menettelyn alkamisen jälkeen saaneet osittaisen suorituksen esinevakuuden tai kuittauksen perusteella;

– –”

7 Asetuksen 5 artiklan 1 kohdassa säädetään sivullisen esineoikeuksista seuraavaa:

”Maksukyvyttömyysmenettelyn alkaminen ei vaikuta velkojan tai sivullisen esineoikeuteen, joka kohdistuu menettelyn alkaessa toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevaan velallisen omaisuuteen, olipa se aineellista tai aineetonta, irtainta tai kiinteää ja riippumatta siitä, onko kyseessä tietty omaisuus vai ajallisesti vaihtelevan omaisuuden muodostama kokonaisuus.”

8 Asetuksen 16 artiklassa säädetään maksukyvyttömyysmenettelyn tunnustamisesta seuraavaa:

”1. Maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskeva päätös, jonka on tehnyt 3 artiklan mukaan toimivaltainen jäsenvaltion tuomioistuin, on tunnustettava kaikissa muissa jäsenvaltioissa siitä alkaen, kun päätöstä on noudatettava menettelyn aloitusvaltiossa.

Tätä säännöstä on sovellettava myös silloin, kun velallinen oikeudellisen luonteensa vuoksi ei olisi voinut olla maksukyvyttömyysmenettelyn kohteena toisessa jäsenvaltiossa.

2. Edellä 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun menettelyn tunnustaminen ei estä toisen jäsenvaltion tuomioistuinta aloittamasta 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä. Tällöin viimeksi mainittu menettely on [III luvussa tarkoitettu] sekundäärimenettely.”

9 Asetuksen 17 artiklan, joka koskee maksukyvyttömyysmenettelyn tunnustamisen vaikutuksia, 1 kohdan sanamuoto on seuraava:

”Päätös 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun menettelyn aloittamisesta saa ilman eri muodollisuuksia muissa jäsenvaltioissa samat vaikutukset kuin sillä on menettelyn aloitusvaltion lain mukaan, jollei tämän asetuksen säännöksistä muuta johdu eikä 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä ole aloitettu tässä toisessa jäsenvaltiossa.”

10 Asetuksen 43 artiklassa, joka koskee kyseisen asetuksen ajallista soveltamista, säädetään seuraavaa:

”Tämän asetuksen säännöksiä sovelletaan ainoastaan niihin maksukyvyttömyysmenettelyihin, jotka aloitetaan asetuksen tultua voimaan. Velallisen ennen tämän asetuksen voimaantuloa tekemiin oikeustoimiin sovelletaan edelleen sitä lakia, joka oli niihin niiden tekohetkellä sovellettava laki.”

11 Lopuksi asetuksen 47 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tämä asetus tulee voimaan 31 päivänä toukokuuta 2002.”

*Unkarin oikeus*

12 Vakuusoikeuksia koskevat säännökset, sellaisina kuin niitä sovellettiin ajallisesti pääasiaan, sisältyvät vuoden 1959 siviililain nro IV (Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV törvény) 270 ja 271 §:ään.

13 Tämän lain 270 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Kun velvoitteen turvaamiseksi on annettu vakuus, velkoja voi silloin, kun sitoumukset on kokonaan tai osittain jätetty täyttämättä, periä saatavansa suoraan vakuuden määrästä.

2. Vakuus voidaan antaa rahana, talletustodistuksena tai arvopaperina. Jos vakuutena on jokin muu esine, sovelletaan panttioikeutta koskevia säännöksiä.

3. Velvoitteesta, jonka täyttämistä ei voida vaatia oikeusteitse, annettu vakuus on mitätön. Tätä säännöstä ei sovelleta vakuuteen, joka on annettu vanhentuneesta saatavasta.

4. Saatavan vanhentuminen ei estä sen perimistä maksun turvaamiseksi annetusta vakuudesta.”

14 Kyseisen lain 271 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Vakuus voidaan antaa ainoastaan velvoitteen turvaamiseksi; tämän vastaiset sopimukset ovat mitättömiä.

2. Vakuus vapautuu, kun sen perusteena oleva sopimus päättyy tai kun vakuuden kattama ajanjakso päättyy ilman, että perustetta velvoitteen täyttämiseen vakuudesta on syntynyt.”

**Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys**

15 Käsiteltävän asian taustalla on riita-asia, jossa vastakkain ovat yhtäältä ERSTE Bank Hungary Nyrt (jäljempänä ERSTE Bank) ja toisaalta Magyar Állam (Unkarin valtio), BCL Trading ja ERSTE Befektetési Zrt.

16 Postabank és Takarékpénztár rt. (jäljempänä Postabank) avasi 8.5.1998 remburssin BCL Tradingin hyväksi.

17 BCL Trading siirsi tämän jälkeen kyseisen remburssin eri pankeille. Koska Postabank kieltäytyi suorittamasta kyseistä remburssia vastaavia maksuja mainituille pankeille, nämä nostivat kanteen, jossa vaadittiin siirretyn saatavan maksamista.

18 BCL Trading luovutti 9.7.2003 Postabankista omistamansa osuudet vakuudeksi siltä varalta, että remburssisaatava erääntyisi ja Postabank joutuisi siten suorittamaan vastaavat maksut. Nämä osuudet olivat täten vakuusoikeuden kohteena.

19 BCL Tradingiä, jonka kotipaikka on Wien (Itävalta), koskeva maksukyvyttömyysmenettely pantiin vireille 5.12.2003, ja se julkistettiin 4.2.2004.

20 Legfelsőbb Bíróság velvoitti 6.12.2005 Magyar Államin lunastamaan BCL Tradingin Postabankista omistamat osuudet, jotka olivat mainitun vakuusoikeuden kohteena, sillä perusteella, että Magyar Állam käytti ratkaisevaa määräysvaltaa Postabankissa, mikä Unkarin lainsäädännön nojalla synnytti sille velvollisuuden lunastaa pienosakkaiden myytäväksi tarjoamat Postabankin osuudet. Tämän tuomion täytäntöön panemiseksi Magyar Állam osti kyseiset osuudet Legfelsőbb Bíróságin vahvistamaan hintaan ja talletti mainittujen aiemmin aineettomassa muodossa olleiden osuuksien sijaan tulleen varallisuuden vakuudeksi tuomioistuimelle.

21 ERSTE Bank, jonka kotipaikka on Budapest (Unkari) ja jolle Postabankin oikeudet ovat siirtyneet, nosti 27.1.2006 Fővárosi Bíróságissa (Budapestin alueellinen tuomioistuin) kanteen pääasian vastaajia vastaan ja vaati kanteessaan tuomioistuinta vahvistamaan, että sillä oli tuomioistuimelle tehdyn rahamääräisen talletuksen suuruinen vakuusoikeus.

22 Tämän kanteen ratkaisemista odotellessa ERSTE Bank jätti 8.1.2007 lisäksi hakemuksen BCL Tradingiin kohdistuvan sekundäärisen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta Unkarissa ja väitti, että BCL Tradingillä oli toimipaikka kyseisessä maassa ja että kyseiseen yritykseen kohdistuva maksukyvyttömyysmenettely oli jo aloitettu Itävallassa. Legfelsőbb Bíróság totesi, että asetusta voidaan soveltaa, mutta hylkäsi kyseisen hakemuksen sillä perusteella, ettei kantaja ollut näyttänyt toteen, että velallisella oli kyseisen asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa edellytetty toimipaikka Unkarissa.

23 Fővárosi Bíróság totesi 7.1.2009, että koska BCL Tradingiin kohdistuva maksukyvyttömyysmenettely oli jo aloitettu Itävallassa, maksukyvyttömyysmenettelyyn ja sen vaikutuksiin sovellettava laki oli Itävallan konkurssilaki. Koska tässä laissa ei kuitenkaan sallita vaatimusten kohdistamista selvitystilaan asetetun taloudellisen toimijan maksukyvyttömyysmenettelyn alaiseen omaisuuteen, selvitystilassa olevaan BCL Tradingiin kohdistuvia kanteita ei voitu nostaa. Fővárosi Bíróság päätti näin ollen jättää asian tutkimatta.

24 ERSTE Bankin kyseisestä päätöksestä tekemän valituksen perusteella Fővárosi Ítélőtábla (Budapestin muutoksenhakutuomioistuin) pysytti 4.2.2010 asetuksen 4 artiklan 1 kohdan nojalla Fővárosi Bíróságin ensimmäisenä oikeusasteena tekemän päätöksen. Kyseinen tuomioistuin muistutti myös siitä, että se, voiko ERSTE Bank saada tuomioistuimelta vahvistuksen vakuusoikeudesta, määräytyy Itävallan lainsäädännön nojalla.

25 ERSTE Bank teki täten Legfelsőbb Bíróságiin kassaatiovalituksen, jossa se vaati ensisijaisesti sitä, että tutkimatta jättämisestä tehty lopullinen päätös kumotaan ja että asiaa ensimmäisenä oikeusasteena käsitellyt tuomioistuin määrätään tutkimaan uudelleen hakemus BCL Tradingiin kohdistuvan sekundäärisen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta. ERSTE Bank väitti lisäksi, ettei asetusta voitu soveltaa käsiteltävässä asiassa, koska päätös BCL Tradingiin kohdistuvan maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta Itävallassa oli tehty ennen Unkarin tasavallan liittymistä Euroopan unioniin, minkä johdosta mainittua yritystä ei siten kyseisen asetuksen nojalla voitu pitää Unkarissa selvitystilaan asetettuna.

26 Koska Legfelsőbb Bíróság katsoo, että asiassa annettava ratkaisu riippuu asetuksen säännösten tulkinnasta, se on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Sovelletaanko [asetuksen] 5 artiklan 1 kohtaa esineoikeuden (vakuus, óvadék) pysyttämistä koskevaan kansalliseen riita-asiaan, jos vakuutena oleva arvopaperi tai sen sijaan tullut varallisuus ovat valtiossa, joka ei ollut Euroopan unionin jäsenvaltio toisessa jäsenvaltiossa käytävää maksukyvyttömyysmenettelyä vireille pantaessa vaan vasta kannetta nostettaessa?”

**Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu**

27 Legfelsőbb Bíróság tiedustelee kysymyksellään unionin tuomioistuimelta lähinnä sitä, onko asetuksen 5 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että sitä voidaan soveltaa esineoikeuden – käsiteltävässä asiassa vakuuden – pysyttämistä koskevaan kansalliseen riita-asiaan silloin, kun kyseisen esineoikeuden kohteena oleva omaisuus, kuten tuomioistuimelle tehty rahamääräinen talletus, sijaitsee valtiossa, joka ei ollut unionin jäsenvaltio vielä silloin, kun maksukyvyttömyysmenettely aloitettiin jäsenvaltiossa, mutta josta oli tullut unionin jäsenvaltio, kun kanne, jolla kyseinen riita-asia tuli vireille, nostettiin.

28 Ennen tähän kysymykseen vastaamista on hälvennettävä joidenkin tämän oikeudenkäynnin asianosaisten esittämiä epäilyksiä siitä, voidaanko itse asetusta soveltaa ajallisesti pääasian kaltaisiin olosuhteisiin.

29 Tässä yhteydessä on aluksi muistutettava, että asetuksen 1 artiklan sanamuodon mukaan asetusta sovelletaan sellaiseen velallisen kaikkia velkoja koskevaan maksukyvyttömyysmenettelyyn, jossa velallinen menettää osittain tai kokonaan määräysvallan omaisuuteensa ja jossa määrätään selvittäjä.

30 Asetuksen 43 artiklan mukaan, jossa säädetään asetuksen ajallisesta soveltamisesta, asetusta sovelletaan ainoastaan niihin maksukyvyttömyysmenettelyihin, jotka aloitetaan asetuksen tultua voimaan; asetuksen voimaantulon ajankohdaksi on kyseisen asetuksen 47 artiklassa täsmennetyllä tavoin vahvistettu 31.5.2002.

31 Ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että BCL Tradingiin kohdistuva maksukyvyttömyysmenettely aloitettiin 5.12.2003 Itävallassa.

32 Siitä ei näin ollen ole epäilystä, että kyseinen menettely todellakin aloitettiin jäsenvaltiossa 31.5.2002 jälkeen ja että menettely täten kuuluu asetuksen soveltamisalaan.

33 Samoin on todettava, että asetuksen 16 artiklan 1 kohdasta luettuna yhdessä sen 17 artiklan 1 kohdan kanssa ilmenee, että yhdessä jäsenvaltiossa tehty maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskeva päätös on tunnustettava kaikissa muissa jäsenvaltioissa siitä alkaen, kun päätöstä on noudatettava menettelyn aloitusvaltiossa, ja että se saa ilman eri muodollisuuksia kaikissa muissa jäsenvaltioissa samat vaikutukset kuin sillä on menettelyn aloitusvaltion lain mukaan (asia C-444/07, MG Probud Gdynia, tuomio 21.1.2010, Kok., s. I-417, 26 kohta).

34 Kuten asetuksen johdanto-osan 22 perustelukappaleesta ilmenee, mainitun 16 artiklan 1 kohdassa määritelty ensisijaisuussääntö perustuu keskinäisen luottamuksen periaatteeseen. Nimenomaan tämä periaate on mahdollistanut paitsi sellaisen toimivaltaa koskevan sitovan järjestelmän käyttöönoton, jota kaikki asetuksen soveltamisalaan kuuluvat tuomioistuimet ovat velvollisia noudattamaan, myös sen, että jäsenvaltiot ovat vastaavasti luopuneet omista tunnustamista ja täytäntöönpanomääräyksiä koskevista kansallisista säännöistään maksukyvyttömyysmenettelyyn liittyvien ratkaisujen tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevan yksinkertaistetun menettelyn hyväksi (asia C-341/04, Eurofood IFSC, tuomio 2.5.2006, Kok., s. I-3813, 39 ja 40 kohta ja em. asia MG Probud Gdynia, tuomion 27 ja 28 kohta).

35 Pääasiassa on täsmennettävä, että liittymisasiakirjan 2 artiklan nojalla asetuksen säännöksiä on sovellettava Unkarissa kyseisen valtion unioniin liittymisestä lukien eli 1.5.2004 lukien.

36 Kyseisestä ajankohdasta lähtien unkarilaiset tuomioistuimet ovat siten asetuksen 16 artiklan 1 kohdan mukaisesti velvollisia tunnustamaan kaikki maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista koskevat päätökset, jotka on tehnyt kyseisen asetuksen 3 artiklan mukaan toimivaltainen jäsenvaltion tuomioistuin. Lisäksi mainitun asetuksen 17 artiklan 1 kohdan nojalla jäsenvaltion tuomioistuimen

tekemä päätös maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta saa Unkarissa lähtökohtaisesti 1.5.2004 lukien ilman eri muodollisuuksia samat vaikutukset kuin sillä on menettelyn aloitusvaltion lain mukaan.

37 Kun otetaan huomioon edellä esitetty, on todettava, että asetusta voidaan soveltaa pääasian kaltaisiin olosuhteisiin, koska kyseessä oleva maksukyvyttömyysmenettely kuuluu tämän tuomion 31 ja 32 kohdasta ilmenevällä tavalla asetuksen soveltamisalaan ja koska unkarilaiset tuomioistuimet olivat siten 1.5.2004 lähtien velvollisia tunnustamaan itävaltalaisten tuomioistuinten tekemän päätöksen kyseisen menettelyn aloittamisesta.

38 Asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaksi säännöstä, jonka mukaan sovellettava laki ratkeaa päätettäessä toimivaltaisesta tuomioistuimesta. Tämän säännöksen mukaan maksukyvyttömyysmenettelyyn ja sen vaikutuksiin sovelletaan nimittäin sekä päämenettelyssä että sekundäärimenettelyssä tai alueellisessa menettelyssä sen jäsenvaltion lakia, jonka alueella maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu (lex concursus) (ks. vastaavasti em. asia Eurofood IFSC, tuomion 33 kohta; em. asia MG Probud Gdynia, tuomion 25 kohta ja asia C-191/10, Rastelli Davide e C., tuomio 15.12.2011, Kok., s. I-13209, 16 kohta). Kuten asetuksen johdanto-osan 23 perustelukappaleessa todetaan, tämän lain mukaan määräytyvät kaikki maksukyvyttömyysmenettelyn aloitusta, kulkua ja päättämistä koskevat edellytykset.

39 Kuitenkin on niin, että perustellun luottamuksen ja oikeustoimien oikeusvarmuuden säilyttämiseksi muissa jäsenvaltioissa kuin siinä, jossa maksukyvyttömyysmenettely aloitettiin, asetuksen 5–15 artiklassa säädetään useita poikkeuksia mainittuun sovellettavaa lakia koskevaan sääntöön sellaisten oikeuksien tai oikeussuhteiden osalta, joita pidetään asetuksen johdanto-osan 11 perustelukappaleen mukaisesti erityisen merkityksellisinä.

40 Muun muassa esineoikeuksista asetuksen 5 artiklan 1 kohdassa säädetään, että maksukyvyttömyysmenettelyn alkaminen ei vaikuta velkojan tai sivullisen esineoikeuteen, joka kohdistuu menettelyn alkaessa toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevaan velallisen omaisuuteen.

41 Tämän säännöksen ulottuvuutta selvennetään asetuksen johdanto-osan 11 ja 25 perustelukappaleessa, joiden mukaan esineoikeuksien osalta on tärkeää säätää erityisestä liittymästä, jolla poiketaan ”menettelyn aloitusvaltion laista”, sillä nämä oikeudet ovat erittäin merkittäviä luotonannossa. Johdanto-osan 25 perustelukappaleen mukaan tällaisen esineoikeuden perustamisen, pätevyyden ja ulottuvuuden on tavanomaisesti määräydyttävä mainitun oikeuden kohteena olevan omaisuuden sijaintivaltion lain mukaan (lex rei sitae) eikä maksukyvyttömyysmenettelyn aloittaminen saa vaikuttaa niihin.

42 Asetuksen 5 artiklan 1 kohta on täten ymmärrettävä säännökseksi, jolla poiketaan menettelyn aloitusvaltion lakia koskevasta säännöstä ja sallitaan se, että velallisen tiettyyn omaisuuteen kohdistuvaan velkojan tai kolmannen esineoikeuteen sovelletaan sen jäsenvaltion lakia, jonka alueella kyseinen omaisuus sijaitsee.

43 Pääasiassa on tosin totta, että maksukyvyttömyysmenettelyn alkaessa 5.12.2003 Itävallassa kyseessä olevan esineoikeuden kohteena oleva velallisen omaisuus sijaitsi Unkarissa eli valtiossa, joka ei vielä tuolloin ollut unionin jäsenvaltio.

44 Joka tapauksessa on kuitenkin niin, kuten tämän tuomion 35 ja 37 kohdassa on muistutettu, että asetuksen säännöksiä on sovellettu Unkarissa kyseisen valtion unioniin liittymisestä lukien eli 1.5.2004 lukien. Unkarilaiset tuomioistuimet olivat täten kyseisestä ajankohdasta lähtien velvollisia tunnustamaan itävaltalaisten tuomioistuinten tekemän päätöksen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta.

45 Asetuksella käyttöön otetun järjestelmän johdonmukaisuuden ja maksukyvyttömyysmenettelyn tehokkuuden säilyttämiseksi asetuksen 5 artiklan 1 kohtaa on näin ollen tulkittava siten, että tätä säännöstä voidaan soveltaa myös maksukyvyttömyysmenettelyihin, jotka aloitettiin ennen Unkarin tasavallan liittymistä unioniin, pääasian kaltaisessa tilanteessa, jossa kyseessä olevan esineoikeuden kohteena oleva velallisen omaisuus sijaitsi 1.5.2004 mainitussa valtiossa, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tutkittava.

46 Tämän perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että asetuksen 5 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että tätä säännöstä voidaan soveltaa pääasian kaltaisessa tilanteessa myös maksukyvyttömyysmenettelyihin, jotka aloitettiin ennen Unkarin tasavallan liittymistä unioniin, silloin kun kyseessä olevan esineoikeuden kohteena oleva velallisen omaisuus sijaitsi 1.5.2004 mainitussa valtiossa, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tutkittava.

## Oikeudenkäyntikulut

47 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

**Maksukyvyttömyysmenettelyistä 29.5.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1346/2000 5 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että tätä säännöstä voidaan soveltaa pääasian kaltaisessa tilanteessa myös maksukyvyttömyysmenettelyihin, jotka aloitettiin ennen Unkarin tasavallan liittymistä Euroopan unioniin, silloin kun kyseessä olevan esineoikeuden kohteena oleva velallisen omaisuus sijaitsi 1.5.2004 mainitussa valtiossa, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tutkittava.**

Allekirjoitukset